

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแคน อำเภอลำปลายมาศ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปี พ.ศ. 2555. ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 5,367 คน

กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งปี พ.ศ. 2555. ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 372 คน ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (ไพศาล วรคำ, 2554 : 101) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยมีวิธีการดังนี้

1. ขั้นตอนในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

จากสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ กำหนดที่ร้อยละ 5

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{5,367}{1 + 5,367(0.05^2)}$$

$$n = 372$$

2. ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ใช้ประชากรเป็นหน่วยในการสุ่ม ทำการสุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยใช้สูตรการคำนวณของขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 372 คน จากจำนวนประชากรจาก 17 หมู่บ้าน

ขั้นที่ 2 กำหนดสัดส่วนโดยทำการเทียบบัญญัติไตรยางศ์เพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน จากจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้านนั้น ๆ เพื่อให้ได้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด การเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามสูตรดังนี้

$$\text{สูตรคำนวณสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากร}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

$$\text{เช่น ขนาดกลุ่มตัวอย่าง หมู่ที่ 1} = \frac{372 \times 524}{5,367}$$

$$= 36 \text{ คน}$$

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านแคนใต้	524	36
หมู่ที่ 2 บ้านตำแย	664	46
หมู่ที่ 3 บ้านแวงชัย	444	31
หมู่ที่ 4 บ้านหนองโจด	149	10
หมู่ที่ 5 บ้านโลกกลาง	215	15
หมู่ที่ 6 บ้านเขวาสี	378	26
หมู่ที่ 7 บ้านแก่น้อย	338	23
หมู่ที่ 8 บ้านคูจิว	80	6
หมู่ที่ 9 บ้านคู	111	8
หมู่ที่ 10 บ้านแวงเหล่า	258	18
หมู่ที่ 11 บ้านโลกช้าง	431	30
หมู่ที่ 12 บ้านโลกใหญ่เหนือ	348	24
หมู่ที่ 13 บ้านป่าจิก	161	11
หมู่ที่ 14 บ้านหัวนาไทย	250	17
หมู่ที่ 15 บ้านแคนเหนือ	432	30
หมู่ที่ 16 บ้านโลกสะอาด	180	13
หมู่ที่ 17 บ้านโลกใหญ่ใต้	404	28
รวมทั้งสิ้น	5,367	372

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลแคน 2555 : 15

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การสร้างเครื่องมือ

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา หรือผลงานวิจัยต่างๆที่มีลักษณะเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน และกรอบแนวคิด เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับ นิยามศัพท์เฉพาะ และข้อคำถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบ่ง แบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1. เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประชาชนผู้มี สิทธิเลือกตั้งอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแคน อำเภอลำปำปทุม จังหวัดมหาสารคาม เป็นแบบสอบถามรายการ (Check Lists)

ตอนที่ 2. เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลในการวัดระดับของการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแคน ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแคน อำเภอลำปำปทุม จังหวัดมหาสารคาม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท มี 5 ระดับ ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

ระดับคุณภาพ	การแปลผล
5	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
3	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
2	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3. เป็นแบบสอบถามปลายเปิดข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแคนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอายุ ตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแคน อำเภอลำปำปทุม จังหวัด มหาสารคาม

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาจากวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมา ประยุกต์ โดยนำมาจัดเป็นกลุ่มแต่ละด้านให้เป็นกรอบแนวคิดสนใจ 4 ด้าน คือ ด้านการมี

ส่วนร่วมในการเสนอปัญหาในชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ด้านการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความครบถ้วนและครอบคลุมเนื้อหา ภาษา โครงสร้าง และรูปแบบแล้วนำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Item objective congruence index, IOC) ความเหมาะสมของภาษาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2.2.3 ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

- 1) นายดนตรี อินทร์ไชย วุฒิ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแคน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านโครงสร้างและเนื้อหา
- 2) นายวัชร สิริษา วุฒิ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนปทุมรัตน์พิทยาคม อำเภอบึงสามพัน จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษา
- 3) นายสุภกิต นามวิเศษ วุฒิ ค.ม. (การวิจัยและประเมินผลการศึกษา) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านโคกทม อำเภอบึงสามพัน จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถิติและการวัดผล

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไขแล้วนำมาเสนอคณะกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้าอิสระตรวจพิจารณาอีกครั้งแล้วจึงนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จาก องค์การบริหารส่วนตำบลคงใหญ่ ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total Correlation) ตั้งแต่ 0.89 – 0.99 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ทั้งฉบับ โดยจะพิจารณาค่าตั้งแต่ 0.99 ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (ไพศาล วรคำ, 2554 : 115)

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแนะนำจากคณะกรรมการควบคุมการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ครั้งที่ 2 นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาขอหนังสือแนะนำตัวจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษานำหนังสือแนะนำตัวจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแคนและผู้นำในชุมชนเพื่อขอความร่วมมือและประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนที่ผู้ศึกษาจะเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
2. ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยที่ผู้ศึกษาเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 372 ฉบับ ตามหมู่บ้านที่มีประชากรกลุ่มตัวอย่างในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแคน อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยอธิบายถึงวิธีการในการตอบแบบสอบถามให้กับประชากรกลุ่มตัวอย่างได้รับทราบพร้อมทั้งนัดแนะวันเวลาที่จะมารับแบบสอบถาม

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้ศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูล
2. วิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ความถี่ และร้อยละเพื่ออธิบายสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. การวิเคราะห์ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแคน อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแปลความหมายของคะแนน โดยกำหนดเกณฑ์เฉลี่ยของกลุ่ม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 121)

ค่าเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม	น้อยที่สุด

5. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่น อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้การแจกแจงความถี่และการพรรณาคความ

สถิติที่ใช้ในการศึกษา

สถิติที่ใช้ประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

1. การหาค่าความสอดคล้องตามเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง คำนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้ตรวจสอบหรือทรงคุณวุฒิ

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) และค่าอำนาจจำแนกรายข้อตามวิธีของครอนบาค (ไพศาล วรคำ. 2554 : 115)

สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \left[\frac{K}{K-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

K = จำนวนข้อของแบบสอบถาม

S_i^2 = ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{(\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100)}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

4. การวัดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ค่าเฉลี่ยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

สูตรค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5. ทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแคน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามเพศ ใช้การวิเคราะห์โดยสถิติทดสอบ t- test Independent Samples จำแนกตาม อายุ และจำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ใช้สถิติทดสอบ ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการตรวจสอบ

ความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้สูตรตามวิธี Least Significant Difference (LSD) (รังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2550 : 62 - 63)

6. ข้อเสนอแนะได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการพรรณนาความ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY